

vovakov na pomoč tajniku. Vojake potrebujejo zlasti za varstvo državne blagajne, ki poseda 20 milj. dolarjev. Zdaj se bode z vsemi močmi na tem delo, da se združi Kuba z ameriškano unijo. Angleži se pa baje ježe, ker se boje za svoje trgovstvo.

Dopisi.

S Ščavnice. Obč. volitve, ki so bile zbog nepravilnega in nepoštenega vedenja prvaško-klerikalne družali že dvakrat odvzeta, se zopet bližajo, laži in obrekovanja prvaških klerikalcev že zopet cvetijo, zato hočemo ljudstvu pokazati, kako, žalibog, bode, če ta družal pride na krmilo. Mir in sloga, ki je dozdaj vladala pri nas, je šla rakom žvižgat. In kdo je kriv? S ponosom tu trdimo, da mi naprednjaki ne, prvaški klerikalci so začeli z lažmi blatiti pošteni ljudi po svojih časnikarskih cunjah in to je bil začetek razpora. In kaki so? Oglejmo si klerikalnega Stolca! Enkrat je Vračkičanec, drugi dan klerikalec, čez teden podprenik — figamoz od glave do pete. Roškar? (Vprašanje stavčev: Ali je to tisti junak žalostne in klaverne postave, ki toži Štajerca? Predznosti res ima več kakor pameti, ali — ohladil se bo!) Noč je temna in takov je tudi Roškarjev značaj. No, bodoči obč. tajnik Cettl, a sedaj samo Cettl, boš mar potem tudi v koruzi grude tolkel? Takih in enakih je tu, žalibog, veliko in vse podpihaje benediško kaplanče — povsodni in blebetavi Gomilšek, povsod vitika svoj žegnani nos, na mesto da se doma za svoje ovce briga. In tako se naši prvaški klerikalci s samimi neumnostmi in lažmi pripravljajo na te volitve, mi naprednjaki se ne udeležimo volitve. Fihposovci bodo gotovo vpili po fihposu: Zmagali smo! Lahko, ker vam prostovoljno prepustimo, da v treh letih pokazete ljudstvu svojo grozotansko politično nezrelost in nesposobnost.

Iz Slomov (Občinske zadeve). Novi kranjski pankrt je pred nekaj tedni opisoval volitve v Slomih in pri tem prav po klerikalno lagal in po prvaško psoval bivšega velezaslužnega slomskega župana — Visenjaka. V tej kranjski cunji dopisnik čvekari o neki zmagi, ne omenja pa, kako so prvaški kričarji pred volitvijo nadlegovali in strašili volilce, češ: Če boste volili Visenjaka, boté mu morali plačati pokojnino, on bo dobil zaslužni zlat križec in občina bo morala plačati do osem tisoč gold. za novo cesto, ki se bo gradila skoz občino. Nadalje se je tudi hujškalo, da bodo občani baje morali plačati stolp na Polensaku, ki je bil popravljen in zaradi katerega se Mezgovci že celih osem let rajši tožijo kakor da bi plačali, kar so dolžni. Njih zemljišče, seveda ne vse, ali nekaj vendar, spada pod polensko župnijo. In kadar je treba pri cerkvi kakšnega popravka in prispevka, tedaj bi videli najrajši, da bi bilo njihovo zemljišče v župniji Sv. Marjete, kadar pa je tam treba kaj popravljati in plačati, pa bi imeli svoje zemljišče spet radi v polenski župniji. Tako so! Znati so pač mora! — Nadalje so ponujali volilcem mlatilni stroj na posodo brezplačno, enako tudi kotel za žganje kuhati itd. Tudi z grozno so strašili volilce, da se ne sme stopiti njihova živina na njihovo posestvo, da ne sme nihče voziti po njihovem zemljišču itd. Tako so pritiskali na volilce in jih končao dobili za svoje nečedne naklepe. Sredstva, ki so se jih posluževali Visenjakovi nasprotniki, so res podla in za poštenega ter značajnega človeka nesposobna. Povdarjamo tu: večina volilcev ni volila po svojem prepričanju, temveč po komandi nasilnikov, ni volila po prosti volji, ampak po podrpniki volji. Visenjakovi nasprotniki so kar na vohih pripeljali vse, kar leze in gre prvaškega ter ima pravico voliti in le tako z raznimi mahinacijami, s pritiskom in volilnim sleparstvom so klaverno zmagali proti Visenjaku. In kaj je pravzaprav zakrivil Visenjak, da ga toli strupeno črtijo? Poveemo vam, da čisto nič! Visenjak je naprednega mišljenja in to je po prvaško-klerikalnih nazorih strašen greh. Ali Visenjak pravi: Svoj jezik spoštuj, drugega ne zaničuj! In, ali ni tako prav in pošteno? V slomski občini ni niti enega nemčurja, kakor ta podivjana prvaška družal laže v kranjskem pankrtu. Visenjak je vpeljal v občini slovenski pečat, uradoval je vedno slovenski in ni bil

govražen nobeni narodnosti in nobenemu stanu, pač pa vsakomur prijatelj in dobitnik. Deloval je skozi in skoz vzgledno, redno, pošteno in nesebično. Vsako škodo ali elementarno ujmo je naznanil pravočasno glavarstvu, da so dobili oškodovanci odpisano in olajšano dajo. Mnogo, da največ si je prizadeval tudi za novo šolo na Polensaku, da stoji na tako primernem kraju, da si ga nihče ne more želeti boljšega in sposobnejšega in zato smo mu hvaležni vsi. Dalje si je Visenjak prizadeval, da je šola, h kateri je morala občina Slome prispevati 3813, že lansko leto plačana. Občina ima sedaj samo 10%, občinskih doklad. Za ubožni zaklad je spravil tekom svojega županovanja 395 K, občinskega denarja pa 548 skupaj, kar je tudi izročil novemu odbornu, on pa je prevzel ob začetku svojega županovanja še dolg od prejšnjega župana. Kupil je tudi za občinsko korist čistilni stroj za zrnje, ki je stal 231 K. Rad je pomagati vsakomur in si mnogo prizadeval, da okraj dobi primerno okrajno cesto. Zato, ako ga Mezgovčani tako črtijo, naj je na drugi strani Visenjak prepričan, da ima v sosedstvu veliko in veliko prijateljev, ki upoštevajo vse to, kar je dobrega storil za občino ter ga hvaležno spoštujejo, kakor si to zasluži.

Novice.

Justični škandal! Naši ptujski prvaki, — bog se jih usmili! — so pač največji reveži, kar jih roma po zeleni naši zemljici. Vse, vsi jih zatirajo, te uboge rešitelje in spasitelje naroda, te prepotrebne junake in mučenike, brez katerih bi se spremenili Slovenci že davno v Calukafre ali Eskime . . . Ničesar, prav ničesar ne smejo storiti, ti visoki gospodje, katerih srca bijejo za visoko stvar prvaške politike . . . Komaj prične eden izmed teh prvaških vitezov žalostne postave zahrbtno malo obrekovati, že ga primejo hudobni naprednjaki za ušesa; — komaj poskuša ptujski denuncijant malo ovaduha igrati, že zažvižgajo ptujski vrabci pesmico, ki začne z „Der grösste Schutz“ in konča z besedo „ist der Denunziant“; „nič lagati, resnico pačiti, tujo čast krasti, nekaznovano na pošteni ljudi pljuvati, ne smejo ti ubogi, zatirani prvaki v Ptuj . . . In to je hudo, kajti pravi prvak živi lažje brez zraka kakor pa brez laži in ovaduhstva! Zato se pač ne čudimo, da se zgodi v Ptuj toli „justičnih škandalov“ in celo „justičnih umorov“. Kdor ne verneje, naj čita prvaške liste, posebno pa tisti „Slov. Narod“, katerega urednik je baje po farovžih srebrne žlice kradel. Tam stoji črno na belem, vsak teden enkrat, da se zgodi toli in toliko takih „škandalov“ in „umorov“ ptujске justice . . . Le par slučajev! Pred leti je nahujškala prvaška oduška gospóda natakario Mustafa, naj toži „Štajerca“ in druge liste, ki so pisali o neki nezdobi. Natakario je bila tako neumna, da je res tožila, da je res vrgla svoje krvave krajcarje v žrelo prvaškim hujšakom, da si je res pustila pobrati denar iz žepa; toženi listi pa so bili oproščeni, ker beseda „g'špusi“ (hec, ljubavni špas) ni žaljiva. Natakario je imela prazne žepa, par sto kron je hotel „zaslužiti“ denuncijant dr. Zguba, in — vse to je „justični škandal“. Dr. Brumen je psoval uradnike, protnike in priče na nesramen način in bil zato v Ptuj, Mariboru, Celju, Trstu, Gradcu in Dunaju obsojen skupno na 450 K globe in 14 dni zapora — to je vsekakor „justični umor“. Neka prvaška, od farjev nahujškana deklina je trgala tujo lastnino in bila obsojena, torej še spet „justični umor“. In tako gre ta stvar naprej! Res, justici moramo očij odvezati! Brumen mora imeti prosto roko v laži, obrekovanju, ovaduhstvu! Brumen mora biti svoboden, kadar krade drugim čast! In kdor ga obsodi, stori „justični umor“. Kajti postava, ječe, zapor, globe, to vse je za hudobne naprednjake; prvaki pa smejo vse storiti nekaznovano . . . če dež ne pojde!!!

Zamorec se pere, — ali črn ostane e z naprej . . . Dr. Brumen, prvobritelj solnčnate prvaške ideje v Ptuj, nadhujšak, zagrizen sovrag napredka, — se jezi, peni, razburja, divja, — zakaj? Ker smo ga imenovali sodniško označenega ovaduha . . . In v „Narodu“ se pere! Malo jezuitizma porablja kot milo. Ovaduh

pravi namreč: Jaz bi že tožil tiste, ki me imenujejo denuncijanta, ali mariborsko poroto im Ornič v žepu . . . No, zamorec in ovaduh, mi nismo tako neumljeni, da bi ti ne pomagali. Izjavljamo: Pripravljeni smo, imenovati dr. Brumena, odvetnika v Ptuj, sodniško označenega denuncijanta v celjskih, graških, dnajskih, tržaških listih; celo v „Narodu“ storimo to, ako nam dajo prostor. Ljubljansko poroto menda nima Nemeč v žepu. Torej: dr. Brumen, Vi ste sodniško označen ovaduh, — ali nas bode tožil?

Klofuta. Tako močno klofuto okoli ušesa je dobil naš brumni dr. Brumen, da jo bode ponil vse žive dni in da jo bode čutili z njim vsi štajerski prvaški možakarji. Podelil je Brumen to klofuto — sam c. kr. justični minister dr. Klein!!! V odgovoru na neko prvaško interpelacijo je dejal minister: „Zaradi psovania sodniških oblastnij je bil dr. Brumen pred okrajno sodnijo v Trstu obsojen na denarno kazo 400 K odtodno 450 K in so bili vsi pripravi proti tej razsodbi zavrniti. Obsodbe dr. Brumena radi žaljenja uradne časti so pravomočne“. Pred celo Avstrijo je torej ta ptujski ovaduh dobil od ministra zaslužno klofuto. Minister sam je povedal, da je Brumen obsojen na 450 K globe, ker je psoval in kradel čast. In iz vsega srca čestitamo prvaški gospódi k tej najnovejši klofuti. Dober tek!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Naprej v zmagi . . . Zopet nam je poročali o velevažni napredni zmagi. V Rogatcu-Slatinici so se vršile ob koncu zadnjega in začetku tega meseca volitve v okrajni zastop. Zmagali so na celi črti pristaši naše stranke. Izvoljeni so bili gg. knez Windischgrätz, dr. Gotscher, dr. Mulli, J. Stoinschegg, J. Sporn, F. Hrovat (od veleposestva); J. Brezinschegg, M. Löschnig, L. Miglitsch, L. Pototschnik, F. Straffella, V. Zigrosser (od industrije in trgovstva), J. Enfalt, K. Ferschmid, dr. Schuster, J. Simony, S. Spohn in K. Wretzl (od mest in trgov). Vsi so naprednjaki! Čast zavednim volilcem, ki grede svojo pot naprej brez ozira na lajanje prvaškega časopisa. Posnemajte to tudi v drugih okrajih, da napredok zmaguje . . .

„Štajerčev“ pristaši na delu. V Veliki Nedlji in v Hnuca pri Ocmožu so vložili pristaši našega lista prošnje za upeljavo nemškega poudka. Bravo, le naprej!

Ptujski okrajni zastop. Prijatelj našega lista nam piše: Peljal sem se te dni po železnici in prišel slučajno skupaj z nekim inženjerom, ki je rodom Slovenec. Govorila sva o novih napravah v ptujskem okraju. Gospod inženjer je bil naravnost navdušen od teh naprav: „Tu se vidi delo pametnih, odločnih mož, ki imajo zmožnost in voljo, povzdigniti okraj. Iz srca želim, da bi ta zastop prihodnjih volitvah zopet zmagal, kajti Slovenci bodo imeli od tega le velikanski dobiček.“ Gospod inženjer se je pohvalno izrazil o cestah in mostovih in je sploh iz stališča strokovnjaka ocenil delo zastopa. Ta gospod ni Nemeč in ni „Štajercijanec“. Ali pošten je in zato prizna, da je sedanji okrajni zastop v kratki dobi veliko naredil. Zato naj prvaški klerikalci le naprej hujškajo, ljudje izpoznavajo že sami, kaj jim korist.

Okrajni glavar ptujski Underrain je prestavljen v graško namestništvo. Z njim odpotuje iz Ptuj mož, ki zasluži hvalo vsacega poštenega človeka. Bil je vzoren uradnik, ki ima srce in ljubezen za ljudstvo. Umevno, da so ga vsled tega osebe napadale, ki niso vredne, da bi mu čevlje zavezale. Mi pa se poslavljamo od njega z izrazom spoštovanja in s hvalo za njegovo delo v prid ljudstvu.

V sv. Marku pri Ptuj živi neka prav klerikalna družina. Hčerka je baje v „Marijinem društvu“. Pred kratkim sta pretepla hči in sin očeta na neumljen način. No, „Fihpos“, to so tvoji sadovi!

Iz št. Vida pri Ptuj nam pišejo: Preljubi naš prvaki kaplanče Salamun je prestavljen v sv. Trojico v Haloze. S tem smo rešeni vseh nadlog in politike, s katero nas je preplavil ta junak klerikalne armade. Želim mu obilo sreče in naj Bog obvari, da bi se nikdar več k nam ne vrnil. . . vobesa v obdobju 20 letov zjutraj

Okoliška šola v Ptuj stane prav lepe svodice kmetškega denarja. Ali nadučitelj se prav malo za svojo službo briga, temveč ima vse druge skrbi. Mož potrebuje hujšakačev. Zato yabi „sotole“ k telovadnim vajam na šolsko dvorišče. Ali pri tem ima smolo: Nadtelovadeč je pridno denar „pumpal“ in potem izginil s površnikom svojega tovariša. To je sitno! Zdj mora nadučitelj družega iskati. Mi pa povemo čisto resno, da to ne gre! S takim počenjanjem se škoduje šoli in poduku, torej otrokom tistih, ki plačujejo učitelje. Ali je n. p. to pravilno, ako zaspi neki učitelj-sokol v šoli, ker prekroka noč? Izpregovorili bodemo resno besedo, ako ne bode tega kmalu konec.

Klerikalna surovost. V Podvinčih so pretepli 4 prvaški fantalini Jakoba Toplaka in ga s nožmi razmesarili. To je plod prvaško klerikalne vzgoje v bralnem društvu.

Sv. Marko niže Ptuja. Tamošnji kaplan in kobilica. Far vam pobere vse, kar ni ravno z žebljem pribito: žito, vino, meso, jajce, porvesmo, ovejto volno, klobase, piščance in bogosigavdi kaj še. Pred kratkem je slavni kaplan od Sv. Marka fehtal po fari slamo. Pri dekletih je fehtaril tudi za pušelnice in tamošnje device so mu jih dale toliko, da je bil za klobukom in po sukni „obciran“ kakor kak rekrut. Ali lej jo nesrečo! Ko se je pripeljal z vozom k nekemu kmetu, se je kobilica malo ozrla in ko je zagledala tako našemljenega kaplana, stresla se je njena konjaka natura, podrla plot ter jo ulila naravnost domov. Gotovo je bila tista kobilica štajercijanka!

Razmere v celjski okolici postajajo vedno hujše. Pred leti je bila ta občina v nemški roki, zdaj pa jo vladajo prvaki in položaj je naravnost grozen. Prebivalstvo je skrajno nezadovoljno, varstvo je zanemarjeno, pristojbine so visoke in vendar se ne stori ničesar razven hujškanja prvaške vrste. Udomačile so se zopet razmere kakor v zadnjem okrajnem zastopu, katerega sta vodila prvaška doktorja Dečko in Serneč. Največji škandal pa je neznosno velika cerkvena pristojbina. In to le zato, ker je zidal gospod opat svojim kram in svinjam — palačo, ki je stala 16.000 kron. Ljudje pa morajo plačati!

Občinske volitve v celjski okolici so končale tako, kakor je bilo to pričakovati. Naši somišljeniki se niso volitev udeležili in vsled tega so bili voljeni sami pristaši prvaškega klerikalizma. Značilno pa je, da se je postopalo celo zdaj protipostavno, ako ravno ni bilo nobene nevarnosti. Prvaki morajo pri volitvah slepariti, drugače niso zdravi! Volilna lista je bila izdelana na podlagi zastarele davčne liste; zakon pa zahteva, da bi se izdelala volilna lista z ozirom na davčne predpise letošnjega leta. Vsled tega so vse volitve nepostavne in nasprotniki prvaškega regimenta so tudi pritožbo vložili. — To je eno! Drugič pa je zanimivo, da se je tako malo število volilcev udeležilo volitev. Sklepati se da iz tega, da se je pretežna večina volilcev naveličala političnega tlačanstva, v katerega jih je prisilila prvaška gospoda. Prazne besede o „nevarnosti“, v kateri tiči baje „mila majka domovina“, ako se ne pusti odreti po prvaških farjih in advokatih, — ne vlečejo več. — To je drugo! In tretje moramo tudi naše somišljenike karati. Kajti ako bodemo vedno spali, zavzeli bodo nasprotniki trdnjavo za trdnjavo. Na celi črti zmagujemo v ptujškem okraju, v Halozah, v radgonskem, mariborskem okraju. Celjski okraj pa zaostaja za drugimi, ako ravno bi morali z malim trudom pomesti prvaške smeti iz okraja. Naši pristaši naj torej vpoštevajo te besede in naj bodo prihodnji na straži!

Prvaško lopovstvo! Šele zadnjič smo poročali o klerikalni, ki je posestnika Schütza po krivem požiga obdolžila. Ali tako sramotno ovadništvo je prvaški bandi že v navadi. Evo drug slučaj! Gostilničarko Karolino Kunstič v Teharjih sovraživje prvaki, ker je za našo stranko volila. Prvaki dr. Stor, Sušteršič in kaplan Čemažar so jo na vse mogoče načine preganjali. Kunstič je imela nesrečo, da ji je dvakrat streha pogorela. Dan po drugem požaru je prišel dr. Stor v občinsko pisarno in zahteval, da se Kunstičovo ovadi radi požiga. Na temelju te ovadbe, ki jo je prvak dr. Stor izsilil, je bila uboga žena aretirana. Po večmesečnem preiskovalnem

zaporu se je izkazalo, da je popolnoma nedolžna. Izpustili so jo, ali revica je sedaj beradica. Ko je bila v zaporu, ni mogla svoje zadeve urediti in so ji vse prodali. In kdo je temu kriv? Prvaški advokat Stor s svojim lažnivim, grdim naznanilom. Gostilničarka je tožila ovadnaha in je bil dr. Stor obsojen na 100 K globe ali 10 dni zapora. Obsoditi bi se moralo tega ovadnaha na par mesecov in da povrne premoženje, katerega je izgubila uboga žena zaradi njega. Vsekakor pa vidimo, da ni klerikalcu nobeno sredstvo prepodlo! Fej!!!

Roš in Korošec, liberalci in klerikalci, mrzla voda in krop, — sta postala čez noč prijatelja in brata. Ob času zadnjih volitev so bili sicer Roš in njegovi fantalini tisti, ki so hoteli Rebeka za poslanca in ki so najbolj kričali čez farje. Takrat so tudi klerikalni listi dan za dnevom pisali proti Rošu. Zdj pa sta postala Roš in Korošec bratca. Pred kratkim sta sklicala javen shod v Trbovlje. Roš si namreč sam ne upa sklicati v svojem kraju shoda; Korošec, ki je dobil v Trbovljah tucat glasov, se tudi boji teh hudobnih knapov, ki nočejo trobiti v farški rog. In zato se je skrtil Roš za farško sukno Koroščevo, Korošec pa se je skrtil v senici Rošovega trebuščeta. In sklicala sta „shod“. Prišlo je 20 „ajmohtarjev“ in precejšno število demokratov. Pod predsedstvom socialistov sta torej poročala Roš in Korošec. Črnosuknjež je bil bolj prebrisan kot ponižni župan. Zadnji je govoril edino proti nemški šoli v Hrastniku. Socialist Sitar mu je porinil pod nos zadnjega „štajerca“, ali o tem noče Roš nič slišati. Zmešnjava je bila tako velika, da se sploh ni vedelo, zakaj se glasuje. Knap si imeli svoj „hec“ s shodom. Ko bi bili mi na shodu, bi vprašali Korošca: kdo te pa kliče v Trbovlje, kdo te je volil v Trbovljah, koliko pa imaš pristašev v Trbovljah? Ostani raje pri tistih nezavednih ovčicah, ki so ti oddali svoje glasove na komando kaplančkov! Knap si stali za volilno pravico v boju, predno si ti iz črne šole izšel. In v vseh svojih bojih so videli knapi, da je njih največji, zahrbtni sovražnik — klerikalizem. V štrajkih so hujekali duhovni razpriznič proti knapom in zato ostani doma, kaplanče Korošec, ker nikdo več se ne vsede na tvoje limanice. Župana Roša pa bi na ves glas vprašali: Zakaj ne napraviš reda v svoji lastni občini? Zakaj ne privoščiš rudarju tisto borno plačo, ki jo prisluži s svojo krvjo? Zakaj pišeš zahrbtno pisma na dunajske Jude? Zakaj pošiljaš sam svoje otroke v nemške šole? ... Dokler ne dobe knapi na ta vprašanja odgovora, toliko časa ne morejo zaupati ljudem, ki so bogve na kakšen način bogati postali, ki nimajo nobenega političnega prepričanja in ki delajo le za svojo, nikdar polno bisago! Tako stoji stvar!

Župan Roš in kšeft. Očka Ferdo se prokletu dobro na kšeft razumejo. Svoje dni so bili Rošovi posli tako dobro plačani, da so se raje obešali; — ako plačuje očka Ferdo svoje posle tako slabo, da jim je smrt ljubša kot življenje, potem se vendar na kšeft razumejo. Očka Ferdo pa imajo tudi krčmo in da je bolj obiskana, ustanovili so „podporno društvo“, ki ima svoj sedež v tej krčmi; — očka se razumejo na kšeft. Očka Ferdo in tisti, ki so jim šli na lim, so imeli veliko smole v svoji pivovarni; knapi, očka Ferdo vas ljubijo iz vsega srca, čeprav vas puste pretepatvati od pijanih policajev; kaj, ko bi vi knapi Rošu svoje krvave krajcarje prinesli, da bi izdelaval z njimi svoje slabo laško pivo? ... Pa poslušajte to-le povestico: Ljubljanski župan Hribar in Roš sta dobra prijatelja in delata kšeft v „kompaniji“. Hribar je nakupil precej gozdov na Kumu; iz lesa je izdelaval „švelarje“ za železnico; ali južna železnica je prebrisana in je izpoznala, da so ti „švelarji“ figo vredni; zdaj leže na hrastniškem kolodvoru in polagoma bodo romali v peči srečnih Ljubljancanov; župan Roš si je baje pri tem kšeftu tudi prste osmodil. Oh, očka Ferdo imajo dosti razuma in še več prijateljstva do občinskega blagostanja in cel kšeft ljubezni do knapa. Občina je kupila od ojstrškega rudnika prejšno „graščino“ ter jo spremenila v bolnico; očka Roš pa so takoj povišali stanarino rudarjem, ki so stanovali v poslopju poleg bolnice, tako da so morali ti ubogi vragi

zapustiti stanovanja; županu Hribarju, ki je seveda velik berač, pa pusti očka Roš v istem poslopju prav po ceni hlev. Očka Roš ljubijo knapa; zato so tudi pisali na Dunaj, da imajo knapi previsoke plače. Tudi z drugimi kšefti po ameriškem vzoru se peča Ferdo! Zanimivo pa je, da mislijo očka Roš tako-le: Jaz sem župan in načelnik krajnega šolskega sveta; torej moram vsled te svoje časti svojim sinovom boljše službe preskrbiti; očetova skrb je sicer lepa, ali Rošek ni bil voljen zato, da bi si dobiček delal. In ravno tako izgleda stvar. 2. oktobra je imel namreč šolski svet tajno sejo in je sklenil, nastaviti provizorično Rošovega sinkota Mihčeta na hrastniški šoli; fant je bil doslej definitivni učitelj v Dolu, ali zdaj pride k domači peči. Morda zato, da bodo očka Ferdo bolj pazili na Mihčeta, kajti fant skače rad po prepovedanih potih. Vsekakor se vidi iz vsega tega, da se razumejo očka Ferdo imenitno na kšeft in da pravzaprav niso poslanec rudarjev, temveč — poslanec svojega lastnega žepa!

Nemška šola v Hrastniku. Boj proti name-ravani ustanovitvi nemške šole v Hrastniku, katerega so pričeli očka Roš, njegovi ošabni pobje in drugi privrženci črne armade, zavzema vedno hujše oblike. Kakšen namen ima ta boj? Edino tistega, katerega je označil župan Roš v pismu na dunajske Jude: knap naj bode neumen in neizobražen, kajti ako se izobrazí in nauči nemškega, potem se ne bode pustil več tako krvavo izkoriščati! ... Zato, ker je Roš sam navajen, svoje posle tako plačevati, da se raje obešajo, zato tudi rudarjem nič ne privošči. Zakaj pa zahtevamo mi nemške šole? Ker se ne pustimo preslepiti od narodnjaških fraz in vemo ceniti pomen nemščine v življenju proletarca. V sedanjih šolah pa se ne nauči deca nemškega. Dokaz: Očka Roš sam, ki zna preklicano malo nemškega, čeprav je poslanec in župan in bogve kaj še vse. Nepotrebno pa je, dokazovati pomen nemščine. Kam se izseljujejo naši rudarji? V Vestfalko, na Nemško! In Rošovi pobje naj naredijo najprvo slovenske besede rudniških predmetov, katere bodo knapi razumeli. Besede „šaft“, „stolen“, „abbau“, „fleck“, „verbruch“, „stikluft“, „brenluft“, „hajer“, „ferdrer“, „zajbrov“, „štajger“, itd. so vendar nemške in vendar jih razume knap. Ko bi pa rekli namesto „zajbrov“ — čistilec, namesto „vešarja“ — perilnica itd., bi noben knap tega ne razumel. In vkljub temu, da govori knap že te besede, odkar se koplje v trboveljskem revirju premog, se zato še ni „ponemčil“ in še ni „prodal“ svoje „narodnosti“ ... Tako stoji stvar in iz ozirov na življenje bednega delavca zahtevamo nemško šolo! Roš in njegovi podrepani pa so ravno zato proti nji! Tako je Roš najprvo hujskal s pismom pri dunajskih Judih, tako zdaj odvrta posamezne od te zahteve. Ali pomagalo mu ne bode! Sicer pa vemo iz gotovega vira, da rabi Roš v obsebnem občevanju sam skoraj izključno nemški jezik. Ako ne more Roš, ki ima polno malho, brez nemščine izhajati, izhajal bode revni rudar še težje brez nje! Za Rošom stoji tudi pazniška društva v Trbovljah in Hrastniku. Posebno huda nasprotnika sta D. Majcen in znani Leeb. No, Majcen je postal „narodnjak“ šele potem, ko je delal „šole“ pri socialistih. Leeb pa naj odstrani nemščino najprvo iz svojega „ajmohtarškega“ društva, ki ima nemško-slovenska pravila in potem naj se ponaša. Rudarji odločno zahtevajo, da se nikdo ne vtika v njih šolske razmere. O šoli bodo govorili stariši, ne pa mlečozobi študentje, kaplančki in bogati ošabneži, ki so že davno pozabili na svoj stan. Toliko torej je ura bila!

Trboveljske drobtinice. Pijani, lažnivi, v zapor spadajoči bivši policaj, bivši žandar in sedanji sluga očka Roša, nas še vedno ni tožil. Hermina nam je sicer pisala, da ona ne pusti Uršiča tožiti. Ali zdi se nam, da to ni res. Zdi se nam, da se Uršič ne upa tožiti!! No, celo stvar dobi kmalu državno pravdnitstvo v roke in tudi v dež. zboru bode imel Rošek zagovarjati tega svojega dvornega pijanca in lažnika. Bo že šlo! — Ali je res, da so gospod Leeb, kapo „ajmohta“, peljali brez karte po železnici, pa da so jih prijeli za ušesa? To je še hujše kot takrat, ko je Leeb za „grabnom“ vsake tri korake enkrat padel, ker so ga ob-

dajali rujni vinski dahovi. — Po Trbovljah agitira baje neki Zalokar z listom „Mladostenec“. To je menda tisti ljubljanski Zalokar, katerega so vrgli iz tobačne fabrike, ker je imel svoje dolge prste v tuji lastnini. Križman, tat adresov, si zbira ravno ednake bratce. — Iz trboveljskega revirja odhajajo cele trume ljudi v Ameriko in Nemčijo. Domovina je izsesana od prvaško-klerikalnih oderuhov, zato si morajo v tujini kruha iskati. — Zdaj so dovršili v Trbovljah velikanske električne naprave. Tekom leta dnij bodo delala cela cementna tovarna samo z elektriko. Stroji za proizvodnjo elektrike imajo 100 do 150 konjskih sil. Res, velikanski je napredek industrije in vendar je vse plod knapovskega in sploh ročnega dela. — Tudi delajo na novem vodovodu, ki bo prekrbel cel rudnik z vodo. Za Savo bodo postavili velikansko sesalko (pumpo), ki bo dvigala vodo do 500 m. visokega rezervoarja, od koder bo potem napeljana čez vso dolino. Žalibog pa, da ne moremo poročati, da bi današnji judje sužnom črnega diamanta tudi življenje izboljšali.

Kaplan in šesta božja zapoved. Kaplan Škvarc v Remšniku naj nam pojasni, kako je to bilo, ko so njemu in dvema drugima klerikalnima fantalinama v klerikalni krčmi pri Olbauerbajti tri znane Marijine device na fantovsko željo za 15 gold. hotele pokazati svoje telesne deviške skrivnosti? Stvar smrdi po pohotnosti!

V Rogatcu so ljudje s svojim dehantom jako zadovoljni, ker je miroljuben človek, kateremu je politika deveta briga. Žal, da o rogaških kaplanih ne moremo tega reči. Medtem, ko zasluži župnik hvalo vsacega poštenega človeka, hujskajo kaplani in trosijo po prvaškem časopisju svoje laži. Toliko za danes. Vprašamo le g. dehanta, zakaj trpi tako počenje kaplanov?

Gospodarski poučni tečaji. Na Spodnjem Štajerskem se je v okrepjenju kmečkega stanu osnovalo več podružnic e. kr. štajerske kmetске družbe in te podružnice prirejajo poučne tečaje, ki jih toplo vsakemu kmetu priporočamo. Udje in neudje se s toliko vneto udeležujejo teh tečajev in kažejo za nje toliko zanimanja, da so se gospodje potovalni učitelji prav pohvalno izrekli o shodu vsakega dne. Ta sliši kmet razne koristne reči: kako neobhodno je potrebna ova kmečka samozavest in stanovsko združenje na podlagi krščanske medsebojne ljubezni. Koliko bi lahko doslegli, če bi se začeli bolj učiti, misliti, med seboj se posvetovati, med seboj prijateljsko združeni potegovati se za svoje stanovske koristi. Pri takih poučnih tečajih izve dalje kmet, kako je treba povzdigniti živinorejo, koliko več dobička in najlepših dohodkov bi imeli od živine, če bi si jo hoteli izboljšati. K izboljšanju živine je pred vsem treba, da kmetje dobijo dobre plemenjake in plemenice, da imajo dobro krmo in snažne hleve ter da krmijo dobro in pravilno. Dalje se na takih shodih razlaga nastanek in razvijanje treh trsnih škodljivcev: uši, peronospora in udijsa ter o pomočkih zoper nje: o amerikancu, o škropljenju in žvepljanju. Tudi to je treba vedeti vinogradnikom, kako se pravilno rigoli, ktere amerikanske podlage naj se pri nas jemljejo in s katerim naj se trs žlahti; kako je treba ravnati s trsom pri sajenju in kako se mu naj gnoji. Konečno se na takih poučnih shodih pojasnjuje, kdaj se lahko dobi in kako se doseže brezobrestno posojilo in kdaj se komu odpišejo davki. Marsikateremu vinogradniku bi se res lahko olajšalo breme, ako bi si vedel pomagati v tem oziru, zato take shode prav priporočamo.

Mozirski-sokol-puranček je neki vrvak, ki se je tamkaj prikladal od Sv. Antona v Slov. Goricah in v svoji prvaški jezi napada naše naprednjake, ali rad objema njih žene in dekleta. Torej, puranček, pazi, miruj, vemo vse o tebi!

Konji so ostali v Dravi. Pred tednom se je peljal neki kmet čez Dravo pri brodišču v Zgoranjem Dupleku. Voda je zdaj plitva, brod ne more torej prek, kmet je torej gnal konje z vozom v vodo, malo je bil baje trčen, pognal z bičem konje in — nesreča ni nikdar ugnana. Voz se je preobrnil, konja se nista mogla rešiti iz vode ter sta se v nji zadušila, kmet je bil vesel, da je svojo ženo rešil živo, ki je bila tudi v nevarnosti, da utone. Konja sta več dni

ostala v Dravi — tamošnji konjederec je baje ravnokar na vakancih.

Prijet ženomorilec. Kakor smo poročali, je Anton Bedrač z lopato ubil svojo ženo. Dolgo ga niso mogli prijeti, potikal se je po gozdih. Šele 28. p. m. so ga prijeli ter odveli v zapor v Ptuj, ali tam je še isto noč vsled prestane lakote umrl. V gozdu se je baje preživljal tudi s strupenimi gobami. Posvetni pravici se je umaknil, na božji pravici pa je že.

Obesil se je v Tezenu pri Mariboru krčmar Florijan Bek. Ž ženo se je vedno kregal in to mu je najbrže zagrenilo veselje do življenja. Da mu ni zadnja ura tako grenka, izpil je še popreej precej veliko flašo žganja.

Zverinski sin. Franc Čojhter, 21 letni viničarski sin iz Hoč, je prišel pijan domov in je svojo mater hudo pretepel. V Mariboru je ta zverina dobila 3 mesece strogega zapora.

Z roko v mlatilnem stroju. Jožefu Hrenu, 41 letnemu kočarju na Padeškem vrhu, v fari Sv. Knuigunda na Pohorju, je mlatilni stroj zmučkal roko, v bolnišnici v Celju so jo morali siromaku odrezati.

Stekli psi. V Celju in okolici se je klatilo več steklih psov, ki so tudi obgrizli več ljudi. Obgriznjene so poslali na Danaj, kje se bodo lečili v Pastorevem zdravilišču in tam se skoro vsakdo zdaj izleči, če je bil napaden od steklega psa. — Tudi v Ptujju je pohajal stekel pes, ki pa ni napravil nesreče, ker ga je nadstražnik Franz preje ubil.

Mrtvega novorojenega otroka, kake 3—4 mesce starega, so našli v železniškem vozu na postaji Zidanmost. Otrok je bil zadavljen. Krokarsko mater zasledujejo.

Sam se je sodil. Pred celjskimi porotniki je bil zaradi nenravnosti na eno leto težke ječe obsojen ključavničar Garšina iz Šoštanja, ali v ječi se je kmalu potem obesil.

Sladko vinca piti to ma veseli. tako si je mislil hlapec M ha Kucec v Sodicu pri Vel. Nedelji ter odpiral s ponarejenim ključem vinsko klet svojega gospodarja Irgolice. Ker pa mu samemu ni določilo, vabil je na dobro voljo še druge tudi ženske in vasi so hvalili žlahtno Irgolicevo kapljico. Ali z vrčom se hodili dotle po vino, dokler jih ni zasačila roka postave. Pred mairborskimi sodiščem je dobil „kučigazda“ Kucec 6 mesecev, drugih 14 pa od 1—6 tednov težkega zapora.

Požar. Neka hudobna roka je v Sv. Urbanu blizu Ptujja zažgala sušilnico in vinsko klet. Hudodelca zasledujejo.

Iz Koroškega.

Ob otvoritvi nove železnice so se hoteli vrvaki zopet enkrat pobahati. Naprej omenimo, da se koroški Slovenci preklicano malo menijo za prvaške neumnosti. Nemški in slovenski kmeti žive čisto mirno med seboj in le par hujskačev pod vodstvom znanega Brejca hoče umetno nemir delati. Otvoritev nove železnice je dala tem hujskačom priložnost, pokazati svojo moč. Po Rožni dolini je barantal 2 dni pred otvoritvijo neki prvaški možak s prvaškimi zastavami. Od hiše do hiše, od vasi do vasi je potoval s svojimi zastavami. . . . Zdjaj pa pravijo, da so ljudje iz lastnega nagiba pokazali svojo „narodnost“. No, narodnost se ne pokaže z belo-modro-rdečimi znaki, temveč — z delom za narod. Ali prvaški petelini delajo le za svoj žep!

Cerkev ima dober želodec . . . V zgornjadravski dolini je umrl neki Dürnegger. Dolgo so iskali oporoko in jo končno našli v farovžu. Glasom oporoke bi morala biti nekje tudi hranilna knjižica za 7800 K. Iskali so knjižico tedne in tedne ter jo našli zopet v farovžu. V oporoki je bilo določeno 500 K za cerkev v sv. Marjeti. To je res čudno, da nekateri duhovni celo na smrtni postelji iščejo zakladov, ki jih žrč rja in molji . . .

Cerkveni tat. V Gospi Sveti je neki Knöchel oropal tamošnjo cerkev. Za to svoje „obiskovanje“ cerkve so mu pred celovskim porotnim sodiščem prisodili 15 mesecev stroge ječe.

Železniške nesreče. Na žel. postaji Rožek je žel. uslužbenec Braš padel pod lokomotivo, ki ga je popolnoma zmučkala. — V Zgornjem Gottesfeldu, okraj Špital na Dravi, je brzovlak

povozil čuvajevo ženo, mater starih nepreskrbljenih otrok.

Rodovitna familija. V Klinčah v Labudski dolini je neka kmetica pred kratkem rodila trojčke; pred tem je imela po trikrat dvojčke, petkrat pa po enem novorojenčku, tako da je svojega moža „obdarovala“ v 13 letih zakona s 14 otroki. Nekaj jih je zavoljo življenske slabosti pomrlo.

Požar v Celovcu. Dne 2. t. m. je vjntro začelo goret pri pekni Simončiču. Ogenj so takoj opazili in kmalu zadušili.

Beljak. Župnik podrepanik je tu znani landbriftregar Steidl, ki baje na župnikovo povelje celo v cerkvi psuje in napada napredne ljudi. Beljaški g. župnik, veste potem, zakaj vera peša? Kam plovete?

Po svetu.

Župnik krivoprišežnik. V Ljubljani je bil obsojen izžanski župnik dr. Mauring radi krive prisega na 2 meseca ječe. Razprava je bila jako zanimiva. Dr. Mauring je bil veleizobražen človek, katerega nesreča je bila, da je moral postati — duhoven. Sam je pri sodnji dejal, da je njegova mati vsega kriva, ker ga je prisilila v duhovniški stan. Najbolj važno pa je, da je dr. Mauring žrtev gonje, katero so uprizorili duhovni-tovariši proti njemu. Izžanska fara je namreč jako dobra in razni duhovni so hrepneli po nji. Lahak jim je bil boj proti dr. Mauringu, ki je v svoji nesreči pričel piti, padati in skaudale vpriparjati, dokler ni storil celo krivo prisego. Ali vse bi ostalo tiho, ko bi župnik Knific sam ne šel k orožnikom in ne o v a d i l svojega sobrata. Lepa slika! Kotoliški duhoven — ovadah; katoliški duhoven — krivoprišežnik. Ja, vera peša. . .

Železniške nesreče. V Jadendorfu sta trčila vlaka skupaj; cela vrsta oseb je ranjenih. — V Novem Yorku se je zgodila nesreča na električni železnici; 6 oseb je ubitih. — Pri Trovu (južna Amerika) je trčil vojaški vlak z osebnimi; 7 mrtvih, 20 ranjenih. — Ekspresni vlak Milan-Rim je skočil pri Piacenzi iz tira; 4 osebe so bile takoj mrtve, 28 težko ranjenih. —

Zmes. Na angleškem parniku „Leviantan“ so se uprli mornarji; 60 upornikov je aretovanih. — V Algirju je divjal strašen vihar, ki je zahteval več žrtev in napravil velikansko škodo. — V Painpotu (Francosko) je uničil ogenj 700 hektarov gozdov. — V Pensacoli (Amerika) je povzročil velikanski vihar za 2 milj. dolarjev škode; morje je vrglo več parnikov sredi mesta. — Vas Daone na Trolskem je popolnoma pogorela. — Na Danaju je izgubil neki poštar denarno vrečo z 200.000 K. — Anamski kralj (Indija) je pustil obglaviti nekaj svojih žen ter je postrelil najstarejšega prince. — V komitatih Sopron, Vas, Zala in Somoga je dezertiralo veliko rekrutov; v Malombazi sami jih je zbežalo 17.

Iz črnega brloga. V klostru Lugau na Koroškem se je nahajal že dlje časa duhoven Gradl, ki je uganjal svoj čas svinjarije z otroci. Takrat je „izginil“ in nikdo mu ni mogel ničesar. Zdjaj je v klostru isto dejanje ponovil in ko so ga hoteli prijeti, je zopet „izginil“. Tako merijo duhovnom pravico — avstrijski zakoni. . .

Zločini in nesreče. V Bielcu se je zadušila cela družina, oče, mati in 6 otrok, vsled plinov. — V Sofiji sta ukradla dva poštna uradnika 190 000 frankov. — V Virginiji je bilo 70 rudarjev v jami zasutih; le par posameznih se je rešilo. — V nekem tunelu v Filadelfiji so se vneli plini in ubili 7 oseb ter 12 ranili.

Ljubi „Stajero“! Posestnik Jakec se ga je malo nasrkal. Ko se pada proti domu, zgresi pot in nakrat stoji pred neznanim jarkom. Milo pogleda proti nebu in vzdihne: „Ljubi moj Bog, samo tukaj čez mi pomagaj!“ In bums — skoči, ravno tako, da se je vjel za trato; všeč na trati, pogleda razaljen proti nebu in pravi: „Vse kaj, ljubi Bog, ako me nisi hotel v redbu čez jarek spraviti, pa bi pustil!“ Medtem se odrta trata in Jakec zdrse res nazaj v jarek. Ves moker pogleda očitajoč proti nebu in reče: „Ljubi Bog, ti pa tudi nohen spas ne zastopiš. . .“

Gospodarske.

Pojdimo v trgatve! V vinorodnih krajih ni ga bolj prijetnega in veselega dela kakor je trgatve, mlado in staro se je veseli. Četudi

*) Po „Simplizissimus“.